

Nordiska rådet
Nordens hus
Ved Stranden 18
1061 Köpenhamn K

26. september 2019

**Skriftligt spørgsmål om befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018
(E 8/2019)**

Nordiska rådets Utskott för välfärd i Norden har den 26 juni 2019 ställt följande frågor till Nordiska ministerrådet:

- Hvordan påtænker Nordisk Ministerråd konkret at følge op på de alvorlige forhold i Grønland, som befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018 påviser?
- Hvordan kan og bør området og tematikkerne, som undersøgelsen påviser, løftes på et nordisk niveau, herunder også under hensyntagen til urfolkperspektivet?

Svar:

Inom ramen för Nordiska ministerrådets verksamhet förekommer redan en hel del arbete som berör de allvarliga problem som lyfts fram i befolkningsundersökningen på Grönland 2018. Det bör dock noteras, att det nordiska samarbetet omfattar hela Norden.

Några av de missförhållanden som behandlas i undersökningen är alkoholproblem, våld i nära relationer, sexuella övergrepp och självmordstankar.

Inledningsvis vill ministerrådet hänvisa till det arbete som utförs genom det nordiska samarbetsprogrammet för jämställdhet 2019–2022. Norden är i dag en av världens mest jämställda regioner även om det kvarstår utmaningar. Insatser som prioriteras under programperioden rör bl.a. välfärd, hälsa och livskvalitet. Detta innebär t.ex. att:

- sexuella trakasserier och kränkningar, negativa kroppsideal och stereotypa framställningar av kvinnor och män ska motverkas,
- man strävar efter nolltolerans för könsrelaterat våld, där ett särskilt fokus ska vara på ursprungsbefolkningens utsatthet för könsrelaterat våld och förtryck och
- att man under programperioden också kommer att lyfta särskilda jämställdhetsutmaningar och anknutna rättigheter för Nordens urbefolkningar, också i ett arktiskt perspektiv.

Vidare har Ämbetsmannakommittén för social- och hälsopolitik (ÄK-S) etablerat ett nordiskt nätverk om följdskador efter sexuella övergrepp. Syftet med nätverket är att bidra till att stärka insatser för vuxna som har varit utsatta för sexuella övergrepp i barndomen. I nätverket kan representanter från myndigheter, offentliga institutioner och frivilligorganisationer delta från de nordiska länderna, Färöarna, Grönland och Åland. Nätverket, som etablerades 2017, arbetar framförallt med kunskaps- och erfarenhetsutbyten beträffande nationella och lokala initiativ.

När det gäller Nordens välfärdscenters (NVC) uppdrag är att utveckla och stärka den nordiska välfärdsmodellen genom att bland annat fokusera på förebyggande insatser. Det handlar om att förebygga livsstilssjukdomar, förebygga att ungdomar hamnar i alkohol- och narkotikamissbruk genom att skapa mötesplatser, samla expertis, bygga nätverk och förmedla kunskap och erfarenheter i form av goda exempel. Andra insatsområden är att främja psykisk hälsa, minska sociala skillnader mellan välfärd och hälsa. Därutöver har NVC en populärvetenskaplig webbplats för nordisk samhällsvetenskaplig forskning om alkohol, narkotika, tobak etc. (PopNAD). Dessutom finns en vetenskaplig tidskrift om alkohol- och drogforskning i Norden, Nordic Studies on Alcohol and Drugs (NAD).

Dessutom beslutade Ministerrådet att stärka folkhälsosamarbetet i Norden genom att etablera en Nordisk folkhälsoarena 2016. Arenan har inledningsvis arbetat med ojämlikhet i hälsa, psykisk hälsa och alkohol, narkotika och tobak. Resultatet av detta arbete är publicerat på NVC:s hemsida <https://nordicwelfare.org/publikationer/>. NVC är sekretariat för Folkhälsoarenan.

Beträffande mental hälsa, har ministerrådet stärkt det nordiska samarbetet om psykiatri med ett återkommande nordiskt toppmöte inom psykiatriområdet samt ökad nordisk kunskapsinsamling och erfarenhetsutbyte om modeller för bästa praxis. ÄK-S beslutade 2015 att tillsätta en nordisk arbetsgrupp på psykiatriområdet för att arbeta med kunskapsinsamling och erfarenhetsutbyten. Arbetsgruppen ska få ett nytt mandat fr.o.m. 2020 och planerar nu att skapa större fokus på främjande av mental hälsa, framförallt bland barn och unga.

Vidare kan nämnas att det i Árni Páll Árnasons sociala genomlysning "Viden som virker i praksis – Styrket nordisk samarbejde på socialområdet" från 2018, finns ett förslag om stärkt nordiskt socialpolitiskt samarbete i glesbygdsområden (förslag 13), som ÄK-S kommer att diskutera vid sitt möte i början av oktober 2019.

Avslutningsvis kan erinras om Nordiska ministerrådets arktiska samarbetsprogram 2018–2021 "Nordisk partnerskab for Arktis", som ligger fokus på urfolks levnadsvillkor och utveckling, bland annat på barn och unga, jämställdhet och hälsa samt sociala förhållanden bland urfolk. Frågan om urfolksperspektivet är viktig och i det Arktiska programmet har detta perspektiv varit en central del av programmet sedan det igångsattes 1996.

På vägnar av Ministerrådet för social- och hälsopolitik

den 26. september 2019

Svandís Svavarsdóttir
Sundhedsminister i Island

Walter White